

Talentontwikkeling op het Eligant Lyceum

Het Eligant Lyceum is een school voor havo, atheneum en gymnasium. Gezien het onderwijsniveau dat wordt geboden is er sprake van een leerlingpopulatie met bovengemiddelde capaciteiten op allerlei domeinen (waaronder intelligentie, sport, muziek, theater, beeldende kunst, techniek). Om leerlingen te helpen deze verder te ontwikkelen zet de school in op talentontwikkeling.

Op onze school geloven we dat iedere leerling het recht heeft zich te ontwikkelen met hun eigen talenten. Soms zijn deze talenten al zichtbaar, soms zijn het nog verborgen talenten. Voor leerlingen met (kenmerken van) hoogbegaafdheid geldt dat het ontdekken van hun talenten vaak extra aandacht verdient en soms ook vraagt.

In dit document wordt ingegaan op de aanpak met betrekking tot talentontwikkeling en (kenmerken van) hoogbegaafdheid, hoe deze in de praktijk wordt gebracht en welke ambities we daarbij hebben. De volgende onderwerpen komen aan bod:

1. een basis voor talentontwikkeling op het Eligant Lyceum;
2. extra ondersteuning bij talentontwikkeling;
3. modules voor leerlingen van SWV PO;
4. ambities voor 2022-2024.

1. Een basis voor talentontwikkeling op het Eligant Lyceum

Talentontwikkeling is een dynamisch proces dat bij uitstek ontstaat in interactie met de omgeving. Met en rondom de leerling wordt hierop ingespeeld op het Eligant.

Wij bieden een veilige leeromgeving

Op het Eligant wordt een veilige leeromgeving geboden. Deze wordt onder andere geboden door de coach, de vakdocent en middels het veiligheidsbeleid van de school. "Wij sturen op een veilig leerklimaat door intensieve begeleiding (relatie). Wij:

- coachen leerlingen intensief (iedere leerling heeft een persoonlijke coach), zodat leerlingen zichzelf en hun persoonlijke talenten leren kennen;
- zijn beschikbaar voor leerlingen en luisteren naar wat ze zeggen;
- zijn als volwassenen verantwoordelijk voor het behoud van een goede/werkbare relatie met onze leerlingen en met elkaar;
- sturen op een cultuur waarin iedereen aanspreekbaar is op gedrag en die gericht is op ontwikkeling."

Zie ook de notitie "Veiligheidsbeleid, 2020-2025" op www.eligant.nl.

Wij hebben oog voor talentontwikkeling

Iedere leerling staat op een ander punt in zijn/haar ontwikkeling. Docenten investeren in de relatie met de individuele leerling om deze verschillen te signaleren. Vroegtijdig signaleren van talenten en/of (kenmerken van) hoogbegaafdheid draagt bij aan erkenning van de leerling. Omdat er geen checklist is om talenten of (kenmerken van) begaafdheid te signaleren, wordt vooral gestreefd naar bewustwording van indicaties, zoals enorme gedrevenheid en oplossingsgericht denkvermogen. Als gevolg van signaleren kunnen docenten per leerling en afhankelijk van de situatie differentiëren om aan te sluiten bij wat de leerling op dat moment nodig heeft. Docenten bieden leeractiviteiten aan die passen bij de zone van naaste ontwikkeling van de leerling en geven op groei gerichte feedback. Er wordt zo min mogelijk gebruik gemaakt van cijfers en er wordt veel met formatieve toetsing

gewerkt. Docenten worden getraind in het geven van feedback door middel van de training Didactisch Coachen. Het oog hebben voor talentontwikkeling daagt leerlingen uit en brengt hen verder.

Wij werken vanuit leerdoelen en modules

Een module is een onderwijseenheid waarin leerdoelen van één of meerdere vakken behaald moeten worden. Er is een doorlopende, leerjaar- en niveauoverstijgende leerlijn die maakt dat leerlingen middels hun eigen leerroute de leerdoelen kunnen behalen. Zo kunnen leerlingen modules van (een) vak(ken) op een hoger tempo doorlopen (versnellen) of op een hoger niveau volgen. Daarnaast hebben leerlingen de mogelijkheid om zich middels keuze- en stermodules te verbreden en verdiepen naar gelang hun talenten binnen de vakken die zij al volgen, maar ook daarbuiten. Niet iedere leerling heeft evenveel leeractiviteiten en instructie(momenten) nodig om bepaalde leerdoelen te behalen. Middels compacten en intensiveren worden aanpassingen gedaan in de hoeveelheid leeractiviteiten en instructie om leerdoelen op een voor de leerling passende manier te bereiken.

Gedurende de coach- en driehoeksgesprekken wordt de eigen leerroute van de leerling besproken. De coach is op de hoogte van de mogelijkheden op die er zijn om hierin te variëren. Indien de afspraken die leerling, ouders en coach willen maken gevolgen hebben op het verdere schoolverloop van de leerling, wordt dit in samenspraak de betreffende teamleider en waar nodig vakdocent(en) gedaan. De afspraken worden middels een maatwerktraject vastgelegd in SOM. De betreffende teamleider is verantwoordelijk voor de maatwerktrajecten.

Wij hebben een rijk onderwijsaanbod

Op het Eligant is er een rijk onderwijsaanbod waardoor leerlingen op allerlei gebieden talenten kunnen ontwikkelen. Naast de basismodules is er een breed aanbod aan keuze- en stermodules. Zo zijn er extra sportactiviteiten, is er een kunst- en cultuurprofiel, biedt het Eligant het Gymnasium en Technasium aan, en is er sprake van versterkt talenonderwijs waaronder Cambridge English, VTO Frans en Duits. Lesmaterialen zijn leerjaar- en niveauoverstijgend aanwezig. Gedurende de maatwerkuren zitten leerlingen van verschillende niveaus en leerjaren samen in de klas en kunnen zij leren van en met elkaar.

Leerlingen met talenten stellen we in de mogelijkheid om zelf onderwijsactiviteiten vorm te geven. Het Eligant denkt mee in de praktische uitvoering. Voorbeelden van onderwijsactiviteiten voor en door leerlingen zijn de buitenbioscoop, Eligant-live uitzendingen op YouTube en hulplessen rekenen bij de naastgelegen basisschool.

Wij werken aan leerstrategieën en executieve functies

Iedereen op het Eligant krijgt een Eligantplanner. In de onderbouw oefenen leerlingen nadrukkelijk met het plannen en organiseren in hun planner. Coaches begeleiden leerlingen in deze fase bij het noteren van het rooster in de planner. De vakdocent ziet erop toe dat de leerling heeft genoteerd wat hij/zij voor de komende week gaat doen (in een maatwerkuur of thuis). Leerstrategieën worden gedurende de vaklessen aangeboden. Er is vakoverstijgend afstemming over het aanbod van leerstrategieën in de les. In de havo- en atheneumbrugklassen besteden we daarnaast extra tijd aan leren-leren en plannen. Het oefenen met en aanleren van leerstrategieën en executieve functies zorgt ervoor dat de leerling autonoom wordt of blijft over zijn eigen leerproces.

2. Extra ondersteuning bij talentontwikkeling

Bovenstaande basis voor talentontwikkeling zal niet voor alle leerlingen automatisch tot succes leiden. Soms zal specifiekere expertise gewenst zijn. Op Eligant Lyceum zijn er binnen het overkoepelende expertiseteam professionals aanwezig die kunnen ondersteunen wanneer specifieke expertise gewenst is. De coach kan hiervoor in overleg met de leerling en ouders een aanmelding doen bij de onderwijszorgcoördinator. Vanuit dossierinformatie (gegevens vanuit het PO, prestaties in de klas, resultaten op de Diatoetsen, et cetera), een observatie en/of gesprek wordt onderzocht welke aanpak gewenst is. Bijvoorbeeld op het gebied van onderpresteren of bij een dubbel bijzondere leerling (een leerling met naast bijzondere talenten/kenmerken van hoogbegaafdheid ook een andere diagnose heeft).

Mogelijke extra ondersteuning die geboden wordt (in kleine groepjes of individueel) is:

- kortdurende extra begeleiding op het gebied van leerstrategieën;
- kortdurende extra begeleiding op het gebied van executieve functies;
- kortdurende begeleiding op het gebied van mindset;
- peergroepbijeenkomsten;
- langdurige monitoring van een specialist uit het expertiseteam (beschreven in een OPP¹).

Omdat er geen eenduidige definitie(s) op het gebied van talenten en hoogbegaafd is, zijn bovenstaande mogelijkheden voor alle leerlingen toegankelijk. Uiteraard gaat dit altijd in overleg. De betrokken professional van het expertiseteam evalueert de opbrengsten van de ingezette extra ondersteuning. Deze wordt teruggekoppeld aan de coach van de leerling en vastgelegd in SOM.

3. Modules voor leerlingen van SWV PO

Voor enkele leerlingen is maatwerk gewenst terwijl zij nog op de basisschool zitten. Ook daarin voorziet het Eligant Lyceum in samenwerking met het Samenwerkingsverband PO. Ieder jaar is er een aanbod van uitdagende modules voor leerlingen van groep 7 en 8. De modules vinden plaats in de periode van oktober tot mei. Basisschoolleerlingen komen afhankelijk van de module een dag in de week 60 tot 75 minuten naar het Eligant. Hier werken zij met een klas en docent aan de leerdoelen van de module. Tevens krijgen zij materiaal aangereikt om mee verder te werken op de basisschool van herkomst. Aanmelding verloopt via de basisschool in het geval de school hoort bij het samenwerkingsverband IJssel | Berkel. Indien dit niet het geval is verloopt het contact rechtstreeks tussen ouders en de teamleider van leerjaar 1.

Het Eligant Lyceum biedt tevens huisvesting aan het PO-VO doorstroomtraject.

4. Ambities voor 2021-2023

1. Verbeteren van het werken vanuit leerdoelen met extra aandacht voor 'compacten', zodat leerlingen modules versneld kunnen afronden.
2. Professionaliseren van docenten: oog hebben voor talent en onderpresteren (vroegtijdige signalering).
3. Ontwikkelen van een gezamenlijke werkwijze op het gebied van leren leren, zodat bij alle vakken leerstrategieën die benodigd zijn voor de modules worden aangeboden.
4. Preventiever werken als expertiseteam: zicht hebben op de groep leerlingen die iets nodig heeft en tijdig doen wat mogelijk is.
5. Ontwikkelen van een beter aanbod van maatwerk voor een bredere groep leerlingen die nog op het PO zitten, maar daar onvoldoende uitgedaagd worden.

¹ In een OPP (Ontwikkelingsperspectief) staat het verwachte uitstroomprofiel met belemmerende en bevorderende factoren en afspraken over extra ondersteuning.